

PARLAMENT EUROPEJSKI

2004

2009

Dokument z posiedzenia

A6-0079/2009

19.2.2009

SPRAWOZDANIE

Rok po szczycie w Lizbonie: aktualny stan partnerstwa Afryka-UE
(2008/2318 (INI))

Komisja Rozwoju

Sprawozdawczyni: Maria Martens

PR_INI

SPIS TREŚCI

	Strona
PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO	3
UZASADNIENIE	14
WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI	16

PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

Rok po szczycie w Lizbonie: aktualny stan partnerstwa Afryka-UE (2008/2318 (INI))

Parlament Europejski,

- uwzględniając wspólną strategię Afryka-UE (zwaną „wspólną strategią”) i pierwszy plan działania (2008-2010) na rzecz wdrażania partnerstwa strategicznego Afryka-UE, które UE oraz przywódcy państw i rządów Afryki przyjęli w Lizbonie w dniach 8 i 9 grudnia 2007 r.,
- uwzględniając komunikat Komisji zatytułowany „Rok po szczycie w Lizbonie: aktualny stan partnerstwa Afryka-UE” (COM(2008)0617),
- uwzględniając konkluzje Rady ds. Ogólnych i Stosunków Zewnętrznych z dnia 10 listopada 2008 r. pod tytułem „Rok po szczycie w Lizbonie: aktualny stan partnerstwa Afryka-UE”,
- uwzględniając wspólne sprawozdanie z postępów we wdrażaniu wspólnej strategii Afryka-UE i pierwszego planu działania (2008-2010), które przyjęto w trakcie spotkania ministrów Afryki i UE w ramach trójki ministerialnej w Addis Abebie w dniu 21 listopada 2008 r.,
- uwzględniając komunikat z dnia 17 grudnia 2008 r. sporządzony przez komisję ad hoc Parlamentu Panafrykańskiego ds. stosunków z Parlamentem Europejskim i delegację ad hoc Parlamentu Europejskiego ds. stosunków z Parlamentem Panafrykańskim, skierowany do urzędujących prezydencji Unii Afrykańskiej i UE oraz Komisji Unii Afrykańskiej (UA) i Komisji Europejskiej w sprawie roli Parlamentu Panafrykańskiego i Parlamentu Europejskiego we wdrażaniu i monitorowaniu wspólnej strategii,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 25 października 2007 r. w sprawie stanu stosunków między UE a Afryką¹,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 17 listopada 2005 r. w sprawie strategii rozwoju dla Afryki²,
- uwzględniając podpisaną w dniu 23 czerwca 2000 r.³ w Kotonu umowę o partnerstwie zawartą pomiędzy członkami grupy państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku (AKP) z jednej strony a Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi z drugiej, zmienioną umową zmieniającą umowę o partnerstwie, podpisaną w Luksemburgu w dniu 25 czerwca 2005 r.⁴ (umowa z Kotonu),
- uwzględniając rozporządzenie (WE) nr 1905/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady

¹ Teksty przyjęte, P6_TA (2007)0483.

² Teksty przyjęte, P6_TA (2005)0445.

³ Dz.U. L 317 z 15.12.2000, s. 3.

⁴ Dz.U. L 209 z 11.8.2005, s. 27.

z dnia 18 grudnia 2006 r. ustanawiające instrument finansowania współpracy na rzecz rozwoju¹,

- uwzględniając art. 177-181 traktatu WE,
 - uwzględniając art. 45 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Rozwoju oraz opinię Komisji Handlu Międzynarodowego (A6-0079/2009),
- A. mając na uwadze, że cel zakładający likwidację ubóstwa powinien nadal stanowić jeden z najważniejszych elementów wspólnej strategii,
- B. mając na uwadze, że połowa ludności Afryki wciąż żyje w ubóstwie i mając na uwadze, że Afryka jest jedynym kontynentem, który nie odnotowuje postępów na drodze do wypełnienia milenijnych celów rozwoju (MCR), zwłaszcza jeśli chodzi o zmniejszanie ubóstwa, śmiertelność dzieci, zdrowie matek oraz walkę z HIV/AIDS i malarią,
- C. mając na uwadze, że wspólna strategia ma na celu sięgać „poza pomoc rozwojową”, „poza Afrykę” i „poza instytucje”, tak aby objąć szersze niż w przeszłości spektrum zagadnień związanych z Afryką i kwestii globalnych, takich jak zmiany klimatu i bezpieczeństwo oraz zaangażować więcej różnorodnych podmiotów nieinstytucjonalnych,
- D. mając na uwadze, że w ubiegłym roku powstała większa część struktury instytucjonalnej wspólnej strategii oraz rozpoczęto stosowanie innowacyjnych metod pracy w ramach tej strategii, w terenie jednak osiągnięto faktycznie niewielki postęp,
- E. mając na uwadze, że chociaż we wspólnej strategii wyraźnie uznaje się zasadniczą rolę Parlamentu Panafrkańskiego i Parlamentu Europejskiego w analizowaniu postępów i wytyczaniu politycznego kierunku partnerstwa, należy także włączyć je w zasadniczy i znaczący sposób w tworzenie, dostosowywanie i monitorowanie wspólnej strategii,
- F. mając na uwadze, że społeczeństwo obywatelskie i władze lokalne, w szczególności po stronie afrykańskiej, jest w minimalnym stopniu zaangażowane we wdrażanie wspólnej strategii,
- G. mając na uwadze, że na wdrażanie wspólnej strategii udostępniono bardzo ograniczone środki finansowe oraz że istotne źródła finansowania zostały już w pełni rozdysponowane przed przyjęciem wspólnej strategii,
- H. mając na uwadze, że umieszczenie Europejskiego Funduszu Rozwoju (EFR) w budżecie UE, o co wielokrotnie apelował Parlament, pozwoliłoby na większą spójność polityki i na nadzór parlamentarny nad wydatkami na rozwój,
- I. mając na uwadze, że udział Afryki w handlu światowym zmniejsza się, a Afryka zostaje wykluczona z korzystania z możliwości oferowanych przez globalizację,

¹ Dz.U. L 378 z 27.12.2006, s. 41.

- J. mając na uwadze, że odpływ, zwłaszcza nielegalny sprawia, iż gospodarki państw afrykańskich tracą co roku miliardy euro, a „drenaż mózgow” powoduje, że kontynent traci wielu wykształconych ludzi, którzy są niezbędni dla jego przyszłego rozwoju,
- K. mając na uwadze, że w ciągu ostatnich dziesięciu lat produkcja żywności i bezpieczeństwo żywnościowe w Afryce straciły na ważności jako priorytety polityczne oraz zostały pozbawiane finansowania w ramach inwestycji, co może mieć potencjalnie katastrofalne konsekwencje, jak niedawno wykazał kryzys cenowy na rynku produktów żywnościowych,
- L. mając na uwadze, że Afryka jest niedoreprezentowana w organizacjach międzynarodowych i na forach wielostronnych, które decydują o wielu sprawach mających wpływ na przyszłość tego kontynentu,
- M. mając na uwadze, że długoletnie stosunki UE-Afryka nabierają nowego znaczenia wraz z pojawieniem się nowych darczyńców, których plany i priorytety dla Afryki stanowią nowe zagrożenia i wyzwania,
- N. mając na uwadze, że zasadnicze znaczenie ma szukanie zbieżności i unikanie powielania zadań między instytucjami zaangażowanymi we wspólną strategię oraz istniejące porozumienia, takie jak umowa z Kotonu, strategia eurośródziemnomorska i partnerstwo strategiczne Afryka Południowa-UE,
- O. mając na uwadze, że przegląd umowy z Kotonu w 2009 r. będzie miał na celu wyjaśnienie przyszłych stosunków AKP z Unią Afrykańską,
- P. mając na uwadze, że poziom świadomości w odniesieniu do celów i działań realizowanych w ramach wspólnej strategii jest niepokojąco niski oraz mając na uwadze, że w szczególności w Afryce świadomość społeczna dotycząca partnerstwa strategicznego Afryka-UE oraz poparcie dla tego partnerstwa mają bezpośredni wpływ na to, czy wspólna strategia przyniesie natychmiastowe i konkretne rezultaty mogące podnieść poziom życia ludności Afryki,
- Q. mając na uwadze, że chociaż „partnerstwo równych” oznacza, iż UE i UA są równe w kontekście udziału w dyskusji i kształtowania polityki, to partnerstwo powinno także uwzględnić brutalną rzeczywistość, w której oba kontynenty i ich instytucje są nadal dalekie od równości pod względem rozwoju instytucjonalnego, zdolności decyzyjnych i zasobów,

Opracowanie struktury współpracy między UE a Afryką

1. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że rok po przyjęciu wspólnej strategii, w ramach struktury instytucjonalnej opracowano już główne części składowe służące jej wdrażaniu oraz że zaczęły już one działać, a podstawą ich jest plan działania obejmujący cele do zrealizowania i harmonogramy działania, oraz że poczyniono pewne postępy w kierunku wdrożenia wspólnej strategii i partnerstw tematycznych wchodzących w jej skład; ubolewa jednak, że w ciągu pierwszego roku realizacji niektóre partnerstwa znajdują się nadal na etapie ustalania metod pracy i nie określiły jeszcze celów, harmonogramów

i środków budżetowych;

2. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w ciągu pierwszego roku po podpisaniu wspólnej strategii przedstawiciele UE i UA spotykali się tak często jak nigdy dotąd;
3. wzywa Komisję Europejską, Komisję UA oraz państwa członkowskie UE i UA, by w trybie priorytetowym uzupełniły strukturę instytucjonalną poprzez rozwinięcie aspektu parlamentarnego i zaangażowanie społeczeństwa obywatelskiego i władz lokalnych, które powinny napędzać proces i gwarantować jego trwałość, zapewniając przejrzystość, odpowiedzialność i umocowanie demokratyczne;
4. z zadowoleniem przyjmuje powstanie unijnych zespołów ds. realizacji z udziałem zainteresowanych państw członkowskich, nie tylko dlatego, że finansowanie wspólnej strategii zależy w znacznym stopniu od składek państw członkowskich, ale także dlatego, że bezpośrednio zaangażowanie państw członkowskich przyczyni się do większej widoczności, ciągłości i trwałości przedsięwzięć przewidzianych w planie działania;
5. wzywa instytucje zaangażowane we wspólną strategię do pełnego skupienia się na koniecznych do zrealizowania zadaniach, przy założeniu, że pierwszy plan działania przewidziany jest jedynie na okres krótszy niż trzy lata (2008-2010);

Rola parlamentów

6. ponownie zwraca się do Komisji Europejskiej i Komisji UA o podjęcie czynnych działań z myślą o zaangażowaniu Parlamentu Europejskiego i Panafrykańskiego we wdrażanie i monitorowanie wspólnej strategii oraz dostarczanie dotyczących jej wytycznych w zakresie polityki, zgodnie z pełnioną przez nie rolą kluczowych elementów instytucjonalnej struktury organizacyjnej;
7. podkreśla rolę organów międzyparlamentarnych Parlamentu Europejskiego i parlamentów Afryki, takich jak Wspólne Zgromadzenie Parlamentarne (WZP) AKP-UE i Zgromadzenie Parlamentarne Euromed, we wzmacnianiu pokoju i bezpieczeństwa, dobrych rządów i demokracji oraz ich rolę jako skutecznej platformy współpracy i rozwiązywania problemów wspólnej troski;
8. zauważa fakt, że podczas 11. spotkania ministrów Afryki i UE w ramach trójki poparto pierwsze roczne sprawozdanie dotyczące postępów we wdrażaniu wspólnej strategii i pierwszego planu działania, do którego UE wniosła wkład w postaci wyżej wymienionego komunikatu Komisji;
9. wyraża jednak ubolewanie w związku z faktem, że wspomniane sprawozdanie sporządzono bez jakichkolwiek konsultacji lub formalnego wkładu Parlamentu Europejskiego lub Panafrykańskiego;
10. proponuje, aby przewodniczący Parlamentu Panafrykańskiego i Parlamentu Europejskiego regularnie uczestniczyli w szczytach UE-Afryka i zabierali na nich głos, celem przedstawienia wniosków naszych parlamentów w sprawie realizacji planu działań oraz propozycji w zakresie przyszłych kierunków wspólnej strategii;

11. zwraca się, by niezwłocznie przed wiosennym posiedzeniem ministerialnej trójki jej członkowie przeprowadzili wymianę poglądów z przedstawicielami właściwych organów Parlamentu Europejskiego i Panafrykańskiego, podczas której członkowie Parlamentów mogliby przedstawić swoje sugestie i zalecenia w sprawie ostatniego rocznego sprawozdania dotyczącego postępów; proponuje, by dyskusje nad sugestiami i zaleceniami Parlamentów włączyć do programu posiedzenia trójki ministerialnej; oczekuje, że kolejne wspólne sprawozdanie roczne przyjęte podczas obrad nadchodzącej jesiennej trójki ministerialnej określać będzie sposób uwzględnienia tych sugestii i zaleceń; wzywa także przedstawicieli Parlamentów do spotkania z ministrami trójki przy okazji jesiennego posiedzenia trójki;
12. uważa, że Parlament Panafrykański i Parlament Europejski powinny uczestniczyć na odpowiednim szczeblu w pracach wspólnych grup ekspertów i grupie zadaniowej UA-UE;
13. z zadowoleniem przyjmuje stworzenie przez Komisję Europejską programu wsparcia w ramach 9. Europejskiego Funduszu Rozwoju (EFR) w wysokości 55 mln euro z przeznaczeniem na umocnienie potencjału instytucji UA; ponownie nalega, by udostępnić część tych środków na umacnianie zdolności administracyjnych i operacyjnych Parlamentu Panafrykańskiego i wzywa Komisję, aby sporządziła plany działania dotyczące wykorzystania tych środków w porozumieniu z Parlamentem Panafrykańskim i we współpracy z Parlamentem Europejskim;
14. zaleca, by częścią budżetu przeznaczoną dla Parlamentu Panafrykańskiego zarządzał sam Parlament Panafrykański, kiedy tylko zyska konieczną zdolność administrowania tymi środkami i wypełni wymogi zawarte w rozporządzeniu finansowym WE (w szczególności jego art. 56)¹ dotyczące zezwolenia Komisji na wykonywanie budżetu w ramach pośredniego scentralizowanego zarządzania;
15. zwraca się do Komisji Europejskiej i Komisji UA o uproszczenie procedur w celu zapewnienia bezpośredniego i skutecznego dialogu z Parlamentami, tak aby uniknąć niedopuszczalnych opóźnień, z należyтым uwzględnieniem specyfiki procedur poszczególnych instytucji;
16. raz jeszcze apeluje o włączenie do budżetu EFR i w międzyczasie zwraca się do Komisji, aby informowała Parlament Europejski i Parlament Panafrykański o wszystkich etapach procesu uchwalania budżetu;

Spoleczeństwo obywatelskie i podmioty niepaństwowe

17. jest zdania, że jeśli wspólna strategia ma być prawdziwym „solidnym i szeroko zakrojonym partnerstwem, koncentrującym się na problemach ludności”, musi ona skutecznie angażować społeczeństwo obywatelskie oraz władze lokalne i ułatwiać ich rzeczywisty udział w pracach jej organów wykonawczych;

¹ Rozporządzenie Rady (WE, EURATOM) nr 1605/2002 z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do budżetu ogólnego Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 248 z 16.9.2002, s. 1)

18. ubolewa, że mimo iż plan działania wskazuje, że każde z partnerstw Afryka-UE jest otwarte na szereg różnych działań, przeważający nacisk jest kładziony na działania państwa; podkreśla, że należy pogłębić i wyjaśnić wkład i zaangażowanie w ten proces parlamentów oraz podmiotów niepaństwowych, takich jak organizacje społeczeństwa obywatelskiego, władze lokalne i inne podmioty niepaństwowe;
19. wyraża uznanie dla Rady Gospodarczej, Społecznej i Kulturalnej Unii Afrykańskiej (ECOSOCC), która służy tworzeniu partnerstwa między rządami afrykańskimi a społeczeństwem obywatelskim; niepokoi się jednak niewielkim zaangażowaniem afrykańskiego społeczeństwa obywatelskiego we wdrażanie wspólnej strategii i wzywa do natychmiastowych starań, w szczególności po stronie afrykańskiej, zmierzających do ustanowienia procedur identyfikacji, planowania i skutecznego zaangażowania reprezentatywnych podmiotów niepaństwowych Afryki przy ścisłej współpracy z zainteresowanymi stronami;
20. wzywa Komisję Europejską do stworzenia odpowiednich narzędzi budowania potencjału dla afrykańskich organizacji społeczeństwa obywatelskiego, mających zwiększyć zwłaszcza ich zdolność do udziału we wdrażaniu strategii;

Partnerstwa

21. zauważa, że wspólna strategia powinna także obejmować zagadnienia, które mimo formalnej przynależności do innej instytucjonalnej struktury organizacyjnej w znaczący sposób wpływają na przyszłość Afryki i kształtują stosunki między tymi dwoma kontynentami, takie jak umowy o partnerstwie gospodarczym oraz stosunki między afrykańskimi ugrupowaniami regionalnymi związanymi umową o partnerstwie gospodarczym oraz innymi istniejącymi ugrupowaniami regionalnymi w Afryce (w tym regionalnymi wspólnotami gospodarczymi), drugi przegląd umowy z Kotonu, strategię eurośroziemnomorską, partnerstwo strategiczne UE-Afryka Południowa oraz stosunki Afryki z nowymi aktorami na scenie światowej, takimi jak Chiny i Brazylia;
22. wyraża przekonanie, że zrównoważony rozwój gospodarczy, społeczny i środowiskowy może mieć miejsce tylko w tych krajach, które gwarantują pokój, demokrację i prawa człowieka;
23. zwraca się do Komisji Europejskiej, Rady i partnerów afrykańskich, aby zadbali o spójność między wspomnianą strategią a innymi strategiami politycznymi, które mogą mieć niekorzystny wpływ na propagowanie nowego partnerstwa strategicznego między UE i Afryką, zwłaszcza strategiami politycznymi dotyczącymi handlu, środowiska naturalnego, migracji i rolnictwa; podkreśla, że dialog polityczny między UE i Afryką powinien obejmować te zagadnienia;
24. podkreśla, że z myślą o skutecznej walce z ubóstwem, która musi pozostać jedną z kluczowych kwestii wspólnej strategii, partnerstwo strategiczne UE-Afryka musi pomóc stymulować zrównoważony rozwój gospodarczy i społeczny, przyciągać inwestycje zagraniczne, promować sprawiedliwy handel międzynarodowy i przyczyniać się do stworzenia warunków, w których państwa afrykańskie mogłyby stopniowo znaleźć dla siebie miejsce w gospodarce światowej;

I. Pokój i bezpieczeństwo

25. z zadowoleniem przyjmuje postępy poczynione w ramach partnerstwa na rzecz pokoju i bezpieczeństwa; przyjmuje do wiadomości dialog polityczny prowadzony między UA a UE w sprawie sytuacji kryzysowych w Afryce i poza nią; podkreśla, że dialog ten powinien objąć cały wachlarz zagadnień dotyczących pokoju i bezpieczeństwa, począwszy od zapobiegania konfliktom i rozwiązywania ich, a skończywszy na odbudowie po zakończeniu konfliktu i budowaniu pokoju, w tym pogłębiony dialog w sprawie wdrażania zasady obowiązku ochrony;
26. wzywa do nadania należnego priorytetowego charakteru ustanowieniu afrykańskiej struktury organizacyjnej w dziedzinie pokoju i bezpieczeństwa; podkreśla ponownie, że EFR nie jest odpowiednim źródłem odnawiania środków finansowych instrumentu na rzecz pokoju w Afryce; jest zdania, że wydatki w ramach EFR powinny być zgodne z kryteriami oficjalnej pomocy rozwojowej Komitetu Pomocy Rozwojowej Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD/DAC); wzywa ponownie do znalezienia ostatecznego rozwiązania kwestii finansowania instrumentu na rzecz pokoju w Afryce;
27. z zadowoleniem przyjmuje utworzenie we wrześniu 2008 r. przez sekretarza generalnego ONZ, Ban Ki-Moona, panelu wybitnych osobistości reprezentujących Unię Afrykańską i ONZ, który ma określić sposoby, w jakie społeczność międzynarodowa może wspierać operacje pokojowe Unii Afrykańskiej, prowadzone pod auspicjami ONZ;

II. Rządy i prawa człowieka

28. zaznacza, że pojęcie rządów wykracza poza samą walkę z korupcją i powinno odzwierciedlać działanie społeczeństwa oparte na porządku publicznym, poszanowaniu praw człowieka i ich czynnym propagowaniu, walce z korupcją, tworzeniu kapitału oraz przejrzystym i sprawiedliwym podziale kapitału, a także podstawowej opiece zdrowotnej i usługach socjalnych; podkreśla, że podmioty zewnętrzne nie mogą oceniać rządów tylko i wyłącznie na podstawie narzuconych z zewnątrz kryteriów, ale na podstawie razem ustalonych i wspólnych wartości i norm;
29. podkreśla znaczenie zrównoważonej demokracji, w tym dobrego sprawowania rządów i demokratycznych wyborów, które muszą obejmować wsparcie budowania potencjału parlamentów oraz zaangażowanie społeczeństwa obywatelskiego i władz lokalnych w dialog polityczny;
30. podkreśla, że sprawowanie rządów musi zostać ulepszone po obu stronach: jest to nie tylko priorytet w Afryce, ale także po stronie europejskiej, która musi usprawnić zarządzanie i rozliczalność, jeśli chodzi o zobowiązania w zakresie pomocy i lepszą koordynację działań darczyńców, celem zwrócenia większej uwagi na kraje pomijane przy udzielaniu pomocy; podkreśla, że ważną rolę do spełnienia mają tutaj parlamenty krajowe i kontynentalne, podmioty niepaństwowe oraz władze lokalne;
31. apeluje o większe poparcie dla obecnych afrykańskich inicjatyw, takich jak Afrykański Mechanizm Wzajemnej Oceny (APRM), który stanowi dotychczas najpoważniejszy krok państw afrykańskich w kierunku poprawy rządów na kontynencie, oraz różnorodne

instrumenty wprowadzone przez Unię Afrykańską, które zwiększą zaangażowanie Afryki w ten proces;

32. wyraża poważne zaniepokojenie tym, że „plany sprawowania rządów” opracowane przez Komisję dla każdego z krajów AKP, które będą podstawą programowania pomocy rozwojowej w kwocie dodatkowych 2,7 mld euro w ramach 10. EFR, zostały przygotowane bez żadnego udziału tych państw; zauważa, że kwalifikowalność do korzystania z dodatkowych środków jest oceniana na podstawie zestawu kryteriów, z których tylko jedno jest bezpośrednio powiązane z milenijnymi celami rozwoju; wyraża konsternację z powodu tego, że przygotowane przez Komisję Europejską „plany” grożą spłyceniem procesu Afrykańskiego Mechanizmu Wzajemnej Oceny; zwraca się do Komisji Europejskiej, aby konsultowała się z Parlamentem Europejskim i Radą i informowała obie instytucje o monitorowaniu działań i wdrażaniu tych funduszy, tak aby mieć pewność, że przeznaczane są one na inicjatywy w zakresie rządzenia wspierające programy rządów UA i proces APRM;
33. wzywa, by dialog prowadzony w ramach partnerstwa na rzecz dobrych rządów i przestrzegania praw człowieka poruszał kwestie bezkarności sprawców naruszeń praw człowieka, przy uwzględnieniu najlepszych wzorców utworzonych na mocy prawa krajowego lub międzynarodowego, w tym pracy międzynarodowych trybunałów karnych ustanowionych w Sierra Leone i Ruandzie;

III. Handel, rozwój gospodarczy i integracja regionalna

34. w odniesieniu do partnerstwa w sprawie handlu i integracji regionalnej uważa, że przy stworzeniu odpowiednich warunków pobudzenie handlu stanowi kluczowy napęd wzrostu gospodarczego, pod warunkiem, że polityka handlowa będzie zgodna z celami rozwoju; z zadowoleniem przyjmuje zatem cele tego partnerstwa mające wspierać afrykańską integrację regionalną i umacniać potencjał handlowy tego kontynentu;
35. oczekuje szybkiego zakończenia dahuńskiej rundy rozwojowej Światowej Organizacji Handlu (WTO), ale stwierdza, że musi ona pozostać zasadniczo „rundą rozwojową”, sprzyjającą integracji państw afrykańskich z gospodarką światową, skutecznie ograniczającą zakłócające handel dotacje dla rolnictwa oraz znoszącą dotacje eksportowe dla rolnictwa;
36. wyraża przekonanie, że UE powinna pomóc państwom afrykańskim w zapewnieniu samowystarczalności rolnictwa oraz rozwoju podstawowych usług i szczególnie narażonych sektorów krajowych;
37. nalega, by ostateczne umowy o partnerstwie gospodarczym podpisywane z państwami afrykańskimi były przede wszystkim narzędziem rozwoju uwzględniającym różnice między potencjałem i poziomem rozwoju poszczególnych beneficjentów;
38. podkreśla, że umowy o partnerstwie gospodarczym muszą promować afrykańską integrację regionalną, a nie osłabiać ją; popiera wysiłki UA na rzecz umocnienia regionalnych wspólnot gospodarczych jako podstawowych komponentów integracji regionalnej tego kontynentu;

39. nalega, by Komisja Europejska i państwa członkowskie dotrzymały zobowiązania do dostarczania do 2010 r. co najmniej 2 mld euro rocznie w charakterze „pomocy na rzecz handlu”, której największa część musi być przeznaczana dla Afryki; wzywa do szybkiego określenia i dostarczenia części środków z pomocy na rzecz handlu; podkreśla, że te fundusze powinny być dodatkowymi środkami, a nie tylko środkami z EFR pod zmienioną nazwą;
40. wzywa, by partnerstwo obejmowało szerszy program pomocy na rzecz handlu, w tym rozwój infrastruktury, propagowanie rozwoju biznesu i lepszych przepisów go dotyczących, z uwzględnieniem prostszych i bardziej przyjaznych dla użytkownika zasad pochodzenia;
41. wzywa także, by partnerstwo to obejmowało również aspekty gospodarcze, które mimo braku bezpośredniego związku z handlem, mają zasadniczy wpływ na gospodarki krajów afrykańskich, takie jak potrzeba podjęcia działań zapobiegających bezprawnemu odpływowi kapitału i promujących międzynarodowe przepisy dotyczące oaz podatkowych;
42. apeluje, aby strategia uznawała i wspierała pozytywną rolę imigrantów i diaspor w rozwoju ich krajów ojczystych, ułatwiając im inwestycje w tych krajach i obniżając koszty przelewów;

IV. Kluczowe kwestie rozwoju

43. utrzymuje, że w odniesieniu do partnerstwa dotyczącego milenijnych celów rozwoju nawet przy zwiększonej i lepszej pomocy trudno będzie osiągnąć te cele, a zatem wzywa państwa członkowskie UE do dotrzymania zobowiązań, które niedawno ponowiły podczas konferencji w Ad-Dausze dotyczącej finansowania rozwoju, a także w Akrze w ramach forum wysokiego szczebla w sprawie skuteczności pomocy, w szczególności jeśli chodzi o nakłady niesionej przez nie pomocy, spójność polityki, poczucie odpowiedzialności, przejrzystość i podział pracy między darczyńcami;
44. zauważa, że podstawowa edukacja zdrowotna oraz kształcenie na poziomie podstawowym i średnim w istotny sposób prowadzą do osiągnięcia MCR; wspiera zatem państwa afrykańskie w uczynieniu z tych kwestii głównych priorytetów ich strategii zmniejszania ubóstwa; apeluje, aby partnerstwo promowało taki rozwój, uwzględniając zobowiązanie Komisji Europejskiej do wydatkowania przynajmniej 20% wspólnotowych środków pomocowych w tych sektorach; wzywa Komisję, aby rozszerzyła to zobowiązanie na EFR; przypomina, że wszystkie wysiłki w tym względzie powinny obejmować osoby niepełnosprawne; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje wynik pierwszego posiedzenia wspólnej grupy ekspertów i wzywa zainteresowane strony do zapewnienia osiągnięcia postępów w nadchodzącym roku;
45. wzywa Komisję Europejską, aby podjęła pilne działania celem realizacji swoich zobowiązań w dziedzinie zdrowia, w związku z wnioskami i zaleceniami zawartymi w sprawozdaniu Europejskiego Trybunału Obrachunkowego ze stycznia 2009 r. w sprawie pomocy rozwojowej KE dla służby zdrowia w Afryce subsaharyjskiej; podkreśla znaczenie zwiększenia pomocy Komisji Europejskiej dla sektora zdrowia

w Afryce subsaharyjskiej podczas śródkresowego przeglądu 10. EFR, celem wsparcia jego zaangażowania w osiąganie milenijnych celów rozwoju związanych ze zdrowiem;

46. zachęca państwa członkowskie UA i UE, aby przywiązywały większą wagę do bezpieczeństwa żywności i niezależności żywnościowej w Afryce oraz aby wspierały działania wspomagające zwiększenie produktywności i konkurencyjności afrykańskiego rolnictwa, w szczególności produkcję żywności i promowanie tworzenia „pasów zieleni” wokół miast;
47. wzywa państwa członkowskie, aby włączyły do swoich debat, w ramach strategii UE-Afryka i poza nią, problem sprawiedliwej dystrybucji bogactwa pochodzącego z eksploatacji zasobów naturalnych; nalega, aby przychody krajowe pochodzące z wykorzystania zasobów naturalnych były przede wszystkim bardziej sprawiedliwie rozdzielane celem zaspokojenia podstawowych potrzeb ludności, zwłaszcza w dziedzinie zdrowia, edukacji, ochrony zasobów naturalnych i środowiska, i pomagały w ten sposób w osiągnięciu MCR;
48. wyraża obawę, że niedawny okres rekordowego wzrostu w Afryce zostanie zahamowany przez ogólnoswiatowe spowolnienie gospodarcze i podkreśla, że kontynent ten może się cofnąć o dziesięciolecie wskutek spadku cen towarów, mniejszego napływu inwestycji, niestabilności finansowej i mniejszej liczby przekazów pieniężnych;

Inne aspekty strategii

49. przypomina, że główną odpowiedzialność za zmiany klimatu ponoszą kraje rozwinięte, podczas gdy najbardziej niekorzystny wpływ zmiany te wywierają w krajach rozwijających się; zwraca się zatem o udostępnienie nowych funduszy, by państwa afrykańskie mogły uniknąć ponoszenia nieproporcjonalnie wysokich kosztów dostosowywania się do wpływu zmian klimatu i łagodzenia go; ponadto popiera wspólną deklarację UE-Afryka dotyczącą zmian klimatu, przedstawioną na konferencji poświęconej Ramowej konwencji ONZ w sprawie zmian klimatu, która odbyła się w grudniu 2008 r. w Poznaniu;
50. w kontekście partnerstwa dotyczącego migracji i zatrudnienia zwraca się o znalezienie sprawiedliwego i wykonalnego rozwiązania problemu „drenażu mózgów”, który pozbawia wiele afrykańskich państw dużej liczby wykwalifikowanych pracowników, zwłaszcza w sektorze ochrony zdrowia;
51. wzywa do stworzenia nowego unijnego systemu „niebieskich kart”, zniechęcającego do wyjazdu wykwalifikowanych pracowników z krajów rozwijających się w sektorach, w których te kraje mają niedobór siły roboczej, zwłaszcza w dziedzinie zdrowia i edukacji;
52. wzywa Komisję Europejską, aby skorzystała z partnerstwa UE-Afryka, by pomóc krajom afrykańskim w zastosowaniu zasad elastyczności przewidzianych w dauhańskiej deklaracji w sprawie porozumienia TRIPS i zdrowia publicznego, celem ułatwienia dostępu do podstawowych tanich leków w Afryce;

53. zachęca obie strony, aby - jeśli chodzi o partnerstwo w dziedzinie nauki i technologii - dążyły do wyrównania różnic w dostępie do technologii cyfrowych dzięki przyspieszeniu współpracy w zakresie rozwoju i transferu technologii, zwłaszcza dotyczącego telefonii i Internetu;
54. oczekuje, że wspólna strategia obejmie konkretne kroki mające na celu poprawę szans kobiet, dzieci i osób niepełnosprawnych w Afryce, ponieważ w krajach rozwijających się te grupy osób napotykają na poważne trudności;
55. podkreśla, że jeśli wspólna strategia ma wykroczyć „poza Afrykę”, przy większej współpracy między UE a Afryką w ramach organów międzynarodowych i wielostronnych negocjacji dotyczących spraw takich jak handel, prawa człowieka lub zmiany klimatu, UE i Afryka powinny działać na rzecz demokratyzacji i zwiększenia reprezentatywności w instytucjach międzynarodowych, takich jak Bank Światowy, Międzynarodowy Fundusz Walutowy i WTO, oraz na rzecz zapewnienia, by wpływ Afryki stał się wreszcie proporcjonalny do jej rozmiaru i pozycji;
56. raz jeszcze wzywa instytucje UE do stworzenia specjalnego instrumentu finansowego na rzecz wdrażania wspólnej strategii, łączącego wszystkie istniejące źródła finansowania w sposób jasny, przewidywalny i umożliwiający programowanie; zastanawia się, w jaki sposób wspólna strategia będzie mogła zrealizować swoje wzniosłe cele bądź stworzyć prawdziwą wartość dodaną bez nowych środków finansowych lub nawet przeprogramowania istniejących funduszy;
57. wzywa rządy państw członkowskich UE i państw afrykańskich, aby skuteczniej i bardziej systematycznie informowały swoich obywateli o działaniach i osiągnięciach wspólnej strategii oraz aby starały się zwiększyć liczbę relacji w mediach na jej temat;

Perspektywy

58. oczekuje znaczącego zaangażowania Parlamentu Europejskiego i Panafrykańskiego, a także organizacji społeczeństwa obywatelskiego i władz lokalnych, w oparciu o doświadczenia ze szczytu UE-Afryka, który odbył się w Lizbonie w dniach 8 i 9 grudnia 2007 r., w przygotowania do trzeciego szczytu Afryka-UE w 2010 r. i ich czynnego udziału w samym szczycie;
59. wzywa Komisję Europejską i Komisję Unii Afrykańskiej oraz prezydencje obu tych organizacji, aby zgodziły się na powyższe propozycje, mające na celu większe zaangażowanie parlamentów w realizację i monitorowanie wspólnej strategii;
60. zamierza stworzyć w Parlamencie Europejskim konieczną koordynację i współdziałanie pomiędzy wszystkimi jego organami w celu poparcia wdrażania i monitorowania wspólnej strategii; w związku z tym ponownie deklaruje zamiar przekształcenia delegacji ad hoc ds. stosunków z Parlamentem Panafrykańskim w stałą delegację międzyparlamentarną;
61. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie oraz Komisji, rządów i parlamentom państw członkowskich, Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu, jak również Radzie Gospodarczej, Społecznej i Kulturalnej

Unii Afrykańskiej, Komisji Unii Afrykańskiej, Radzie Wykonawczej Unii Afrykańskiej,
Parlamentowi Panafrykańskiemu, Radzie Ministrów AKP oraz Wspólnemu
Zgromadzeniu Parlamentarnemu AKP-UE.

UZASADNIENIE

Parlament Europejski podjął wieloletnie zobowiązanie do wspierania rozwoju Afryki i poprawy stosunków między UE a Afryką. Umocnienie więzi między tymi dwoma kontynentami stanowi znaczącą wartość dodaną dla obu stron i jest istotnym wyzwaniem, w szczególności w okresie niepewności i zawirowań gospodarczych na skalę światową.

Parlament Europejski poświęcił dwa niedawne sprawozdania stosunkom UE-Afryka. W 2005 r. Parlament Europejski przyjął rezolucję w sprawie strategii rozwoju dla Afryki, w której skrytykował niedawno przyjętą strategię UE na rzecz Afryki jako nadmiernie jednostronną. Dwa lata później Afryka i UE przyjęły nową wspólną strategię, której celem było wprowadzenie podejścia o bardziej dwustronnym charakterze, zapewniającego zrównanie statusu obydwu stron.

Wspólna strategia ma na celu rozszerzenie dialogu i współpracy „poza rozwój” (tj. poprzez skupienie się na szerszym wachlarzu obszarów polityki, obejmującym bezpieczeństwo, energię czy zmiany klimatu), „poza Afrykę” (biorąc pod uwagę szereg zagadnień globalnych, które mają bezpośredni wpływ na rozwój Afryki) oraz „poza instytucje” (uwzględniając szersze spektrum innych niż tradycyjne podmiotów społeczeństwa obywatelskiego, sektora prywatnego i świata akademickiego).

Parlament przyjął rezolucję w sprawie nowej wspólnej strategii w grudniu 2007 r. Wyraził on zadowolenie w związku ze wspólną strategią i podkreślił jednocześnie, że zmniejszanie ubóstwa powinno pozostać centralną kwestią w stosunkach Afryka-UE, zważywszy na fakt, że Afryka jest wciąż najbiedniejszym kontynentem oraz że większość państw Afryki pozostaje w tyle jeśli chodzi o milenijne cele rozwoju. Parlament podkreślił także znacznie wymiaru parlamentarnego wspólnej strategii.

Oprócz sporządzenia dwóch wyżej wspomnianych rezolucji Parlament Europejski wykazał wyjątkową aktywność w umacnianiu współpracy i dialogu między Afryką a UE. Za przykład służyć może regularne wysyłanie przez Parlament delegacji na posiedzenia Parlamentu Panafrykańskiego, częste kontakty między tymi dwoma instytucjami i kilkakrotne spotkania przewodniczących obydwu instytucji. W październiku 2008 r. przewodniczący Hans-Gert Pöttering zabrał głos podczas posiedzenia plenarnego Parlamentu Panafrykańskiego.

Ponadto obydwa zgromadzenia powołały delegacje zajmujące się wzajemnymi relacjami i zorganizowały szereg wspólnych działań i wydarzeń. Parlament Europejski zaoferował także Parlamentowi Panafrykańskiemu doradztwo natury technicznej oraz pomoc w budowaniu potencjału poprzez Urząd ds. promowania demokracji parlamentarnej.

Parlament Europejski i Panafrykański wspólnie zajęły się kwestią nadania koniecznego, a do tej pory nieistniejącego, wymiaru parlamentarnego przygotowaniom do drugiego szczytu UE-Afryka w Lizbonie w 2007 r. Wydały one wspólne oświadczenie, które szczegółowo omówiono z Komisją Europejską i Komisją Unii Afrykańskiej podczas nadzwyczajnego wspólnego szczytu parlamentarnego i które oficjalnie przedstawiono podczas tego szczytu przywódcom państw Afryki i UE.

Biorąc pod uwagę ten znaczący i trwały wymiar parlamentarny w stosunkach UE-Afryka, rozczarowuje fakt, że nie został on jeszcze w pełni i w znaczący sposób włączony do wspólnej strategii. Zasadnicze znaczenie ma, by wspólna strategia uczyniła z Parlamentu Europejskiego i Panafrykańskiego pełnoprawnych aktorów i umożliwiła im odegranie koniecznej roli przez zapewnienie wytycznych politycznych i monitorowanie ich wdrażania.

W przyszłości Parlament Europejski i Panafrykański powinny włączać się w debaty trójki ministerialnej w sprawie rocznego wspólnego sprawozdania, w którym zapisuje się postępy we wdrażaniu wspólnej strategii. Kolejne roczne sprawozdania powinny wyjaśniać, w jaki sposób uwagi parlamentów zostały wzięte pod uwagę i jeśli tak się nie stało, dlaczego.

Obydwa zgromadzenia powinny także odgrywać znaczącą rolę we wspólnych grupach ekspertów i grupie zadaniowej UA-UE, organie kierującym wdrażaniem strategii.

Aby zgromadzenia te mogły poprawnie i skutecznie wypełniać swe zadania w zakresie nadzoru, konieczne jest rzeczywiste umożliwienie im udziału w dialogu instytucjonalnym na odpowiednio wczesnym etapie, tak aby ich uwagi mogły zostać uwzględnione. W tym kontekście należy rozważyć specyficzny charakter procedur decyzyjnych każdej z instytucji.

Rok po przyjęciu wspólnej strategii zauważa się, że rozwinięto w mniejszym lub większym stopniu różne elementy instytucjonalnej struktury organizacyjnej, w terenie zanotowano jednak bardzo słabe postępy w ramach większości z ośmiu partnerstw tematycznych. Biorąc pod uwagę, że pierwszy plan działania obejmuje okres kończący się w 2010 r., trzeba będzie przyspieszyć działania, tak by ambitne cele mogły zostać zrealizowane. W Afryce, ale także w Europie, wiarygodność strategii obywatelskich zależy od możliwości zapewniania przez nie konkretnych rezultatów, które przyniosą rzeczywistą poprawę jakości życia ludności afrykańskiej.

W sprawozdaniu zaznacza się także cztery obszary, w których szczególnie istotne są rzeczywiste rezultaty zapewniające skuteczność wspólnej strategii. Są to pokój, bezpieczeństwo, dobre rządy w najpełniejszym tego słowa znaczeniu, kwestie handlowe, w tym „pomoc na rzecz handlu”, regionalne wspólnoty gospodarcze, odpływ kapitału i kluczowe zagadnienia dotyczące rozwoju, takie jak zdrowie i edukacja.

Wspólna strategia zawiera wyraźne zobowiązanie do zaangażowania społeczeństwa obywatelskiego. Zobowiązanie to musi jednak znaleźć odzwierciedlenie w rzeczywistości, w szczególności po stronie afrykańskiej. W związku z tym należy niezwłocznie podjąć odpowiednie działania.

Sprawozdanie wzywa ponadto do stworzenia odrębnego narzędzia finansowania z myślą o wdrażaniu wspólnej strategii, które połączyłoby istniejące źródła finansowania w jasny, przewidywalny i programowalny sposób. Wzywa też do wpisania Europejskiego Funduszu Rozwoju do budżetu.

WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI

Data przyjęcia	17.2.2009
Wynik głosowania końcowego	+: 23 -: 0 0: 0
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Alessandro Battilocchio, Thijs Berman, Thierry Cornillet, Corina Crețu, Alexandra Dobolyi, Fernando Fernández Martín, Juan Fraile Cantón, Alain Hutchinson, Romana Jordan Cizelj, Filip Kaczmarek, Glenys Kinnock, Maria Martens, Gay Mitchell, Luisa Morgantini, José Javier Pomés Ruiz, Horst Posdorf, José Ribeiro e Castro, Toomas Savi, Frithjof Schmidt, Jürgen Schröder, Feleknas Uca, Johan Van Hecke, Mauro Zani
Zastępca(y) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Miguel Angel Martínez Martínez, Manolis Mavrommatis, Renate Weber, Gabriele Zimmer